

sa ajan merkki. Aikamme Latinalaisessa Amerikassa kun on muutakin kuin perusyhteisöjä ja ay-pappeja. Juuri katolisen valtauskonnon ”disestablisment” on avannut tien uskonnon monimuotoistumiseen. Kirja hyväksyy näin muun muassa Anthony Gillin 1998 esittämän sosiologisen teesin. Sama lienee edessä myös Suomessa. Katolisuuden muutos mainitaan myös viimeisessä kahdeksannessa luvussa: karismaattinen liike, ekologia ja latinojen tulo Yhdysvaltoihin, jossa heitä on kolmannes katolilaisista. Muutosluvun ensimmäinen dokumentti kuvaa kuitenkin henkienmanamista menestysteologisen Universal-kirkon megatemppeleissä Riossa. Muut ovat mormonismista, islamista, zenbuddhalaisuudesta ja Santo Daimen uusšamanismista. Viisauden ei tarvitse näkyä kirjan pituudessa tai hinnassa: *Latin American Religions* maksaa 19 dollaria mutta käy miltei hakuteoksesta. Kolme nykyajan mahtitekijää – afrouskonnot, katolisuus ja helluntailaisuus – on käsitelty kerrankin tasapuolisesti. Jotakin silti puuttuu: spiritismi eli brasilialaisittain ”kardecismo” mainitaan yhdellä ainoalla sivulla. Buddhalaisuus on nyt muodissa, mutta spiritismi on aina ollut – ehkä se on siksi helppo sivuuttaa?

JUKKA RAUNO
TEOL. TRI, VANTAA

WUNIBALD MÜLLER
*Verschwiege Wunden:
Sexuellen Missbrauch in
der katholischen Kirche
erkennen und verhindern.
Mit einem Vorwort von
Anselm Grün. München:
Kösel-Verlag 2010. 222 s.*

Wunibald Müller, saksalainen teologi ja psykologi, johtaa yhdessä benediktiinipöytä Anders Blomin kanssa Münsterschwarzachin be-

nediktiiniluostarin yhteydessä olevaa yksikköä, Recollectio-Hausia, joka tarjoaa hengellistä ohjausta ja psykoterapeutista apua papeille ja sääntökuntien jäsenille. Wunibald Müller on ollut asiantuntijana useissa roomalaiskatolisen kirkon sisäisissä seminaareissa, jossa on käsitelty kirkon piirissä ilmennyttä seksuaalista hyväksikäyttöä.

Koska ei ole olemassa vain yhtä seksuaalisen hyväksikäyttäjän profiilia, on mahdotonta luoda testiä tai järjestelmää, joka sulki pois kirkon virasta tai sääntökuntien jäsenyydestä potentiaaliset hyväksikäyttäjät. Müller muistuttaa, että jo pelkästään se, että on mies, sisältää riskin, koska ylivoimaisesti suurin osa hyväksikäyttäjistä on miehiä. Suurin osa seksuaalirikollisista on itse joutunut lapsena seksuaalisesti hyväksikäytetyksi. Müller viittaaakin amerikkalaiseen selvitykseen, jonka mukaan noin kaksi kolmesta pappista, joita syytetään seksuaalisesta hyväksikäytöstä, on itse joutunut lapsena hyväksikäytetyksi.

Müller pohtii paljon pappiskandidaatin ja sääntökuntaan pyrkivän identiteettiä, sillä estynyt psykoseksuaalinen kehitys ja epäselvä seksuaali-identiteetti ovat hänen mukaansa hyväksikäyttäjälle tunnusomaisia. Hän liittyy Erik H. Eriksonin ajatuksiin, joiden mukaan ehjän identiteetin muodostuminen edellyttää nuoruuden kehitystehtävien ja kriisien läpikäymistä ja ratkaisemista. Jos ihmisellä on ehjä identiteetti, hänellä on kokemus oman minuutensa jatkuvuudesta; hän tuntee säilyvänsä kokonaisena muuttuvissa tilanteissa. Identiteetin muotoutumiseen liittyy myös seksuaali-identiteetti. On tärkeää, että ihminen tulee tietoiseksi seksuaalisesta suuntautumisestaan ja hyväksyy sen. Jos papin seksuaali-identiteetti on kehittymätön, on riski, että hänestä tulee hyväksikäyttäjä.

Kun identiteetti tavallisimmin kehittyy 18–23-vuotiaana, alaikäisiä seksuaalisesti hyväksikäytäneissä on jopa 35-vuotiaita miehiä, jotka eivät ole tietoisia omasta seksuaalisesta suuntautumis-

taan. Sellaisia, jotka eivät vielä tiedä seksuaalista orientaatiotaan tai eivät voi hyväksyä sitä, ei pitäisi Müllerin mielestä ottaa papeiksi tai sääntökuntien jäseniksi. Müller korostaa, ettei homoseksuaaleja tulisi sulkea pappisviran ulkopuolelle, vaan huomio tulisi kiinnittää sellaisiin, joiden seksuaali-identiteetti on kypsymätön. Tällaista selkiyttömättömyyttä on sekä heteroissa että homoissa.

Roomalaiskatolisen kirkon piirissä ilmennyttä seksuaalista hyväksikäyttöä selitetään varsinkin lehdistössä usein pappien ja sääntökuntiin kuuluvien selibaatilla. Pakollisesta selibaatista pitäisi Müllerin mielestä luopua jo siksi, että siihen liittyy valheellista salailua: kaikki selibaattiin sitoutuneet eivät pysty pitämään sitoumustaan. Kypsymättömyys on kuitenkin selibaattiakin primaarimpi hyväksikäytön syy. Selibaatissa elävien joukossa on ihmisiä, jotka ovat kyvyttömiä solmimaan sellaisia tasa-arvoisia ja läheisiä ihmissuhteita, jotka tarjoaisivat mahdollisuuksia itsereflektioon. Vastavuoroisten suhteiden sijaan he solmivat ihmissuhteita, jotka ovat helposti joko symbioottisia tai etäisiä. Selibaatti voi Müllerin mukaan olla myös pakopaikka, jonka turvissa pappi ajattelee olevansa vapaa omaan seksuaalisuuteensa liittyvistä kysymyksistä. Selibaattiin sitoutuminen edellyttää kuitenkin kypsää seksuaali-identiteettiä. Kun tällainen kypsyys puuttuu ja kirkon koulutusjärjestelmissä seksuaalisuus on yhä laajalti tabu, papeiksi vihitään epäkypsiä persoonia, jotka ovat potentiaalisia seksuaalisia hyväksikäyttäjiä.

Pappien seksuaalisesti hyväksikäyttämistä uhreista on tutkimusten mukaan 40 prosenttia lapsia tai 11–14-vuotiaita nuoria, heistä 80 prosenttia on poikia. Kun amerikkalainen tutkimus väittää, että jopa 30 prosenttia papeista on homoseksuaaleja, roomalaiskatolisessa kirkossa käydään kiivasta keskustelua, liittykö hyväksikäyttö jollakin tavoin pappien homoseksuaalisuuteen. Müller pitää amerikkalais-

ten esittämää lukua liian korkeana, vaikka homoseksuaaleja on hänen mukaansa papeissa ja sääntökuntalaisissa enemmän kuin väestössä keskimäärin.

Müller ei tyydy analysoimaan vain seksuaalisen hyväksikäytön syitä vaan lähestyy pastoraalisesti niin uhrin kuin tekijän todellisuutta. Kirkon on asetettava uhrin puolelle ja taattava hänelle riittävä tuki ja terapeuttinen apu. Kirkon on myös huolehdittava, että rikokseen syyllistynyt joutuu oikeuden eteen, sillä vääryyden saama tuomio on myös osa uhrin kuntoutumisprosessia.

Uhrin täysipainoinen ja varaukseton tukeminen ei saa kuitenkaan tarkoittaa, että kirkko kääntää sel-

känsä rikoksentehtäjälle. Müller kehottaa esimerkiksi piispoja käymään vankilassa tapaamassa niitä pappejaan, jotka ovat syyllistyneet seksuaaliseen hyväksikäyttöön, sillä myös hyväksikäyttäjät tarvitsevat tukea ja hengellistä ohjausta. Samalla kun Müller muistuttaa kirkon vastuusta myös hyväksikäyttäjiä kohtaan, hän suhtautuu hyvin kriittisesti hyväksikäyttäjän mahdollisiin palata vankilatuomion jälkeen takaisin sielunhoitotehtäviin.

Wunibald Müllerin teos on asiantunteva ja kiihkoton puheenvuoro roomalaiskatolisen kirkon piiristä. Müllerin mielestä kirkko ei selviä kriisistään muuten kuin suostumalla siihen. Kriisi koskettaa koko kirkkoa ja sen uskottavuutta; haavoit-

tunut kirkko kulkee ristintietä. Müller kuitenkin myös muistuttaa, että suurin osa papeista ja sääntökuntalaisista tulee turhaan leimatuiksi, sillä he hoitavat tehtävänsä kutsuksensa mukaisesti.

Müllerin pohdintoilla olisi paljon annettavaa myös Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle. Teos kuuluisi sielunhoitokoulutusta antavien käsikirjastoon. Sen esiintämia teemoja tulisi pohtia niin ordiaatiokoulutusta kuin muuta kirkon virkaan tähtäävää koulutusta suunniteltaessa.

SAKU TOIVIAINEN
TEOL. TRI, HELSINKI

Kaikkea maan ja taivaan väliltä.

16,¹⁰/₇
(norm. 17,90)

Anna-Maija Raittila
Ristin tien äärellä
14 ristin tien pysähdystä. Kuhunkin sisältyy lyhyt teksti Raamatusta ja Raittilan kirjoittama mietiskely sekä kaunis, pieni rukous.

 KIRJAPAJA

21,⁹⁰/₇
(norm. 24,90)

Jaakko Heinimäki
Kafekismus
Heinimäki selittää kristinoppia.
Seurakunnille:
yli 20 kpl 16,90
yli 100 kpl 12,90

 KIRJAPAJA

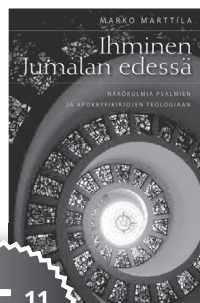
31,⁴⁰/₇
(norm. 34,90)

Outi Lehtipuu
Raamatun äidit
Sivustakatsojista päähenkilöiksi Lehtipuu kirjoittaa tuoreesti ja raikkaasti 20 Raamatun äidistä.

 KIRJAPAJA

Marko Mattila
Ihminen Jumalan edessä
Näkökulma psalmien ja apokryfikirjojen teologiaan.

 KIRJAPAJA

25,¹¹/₇
(norm. 27,90)

26,⁹⁰/₇

Juha Sihvola
Maailmankansalaisen uskonto
Voiko ajatteleva ihminen uskoa Jumalaan? Tarvitseeko moraaliksi uskontoa? Mikä on uskontojen rooli politiikassa?

Otava

kotimaakauppa.fi

KAIKKEA MAAN JA TAIVAAN VÄLILTÄ.